

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра глобальної економіки

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Методичні вказівки
до підготовки індивідуального навчально-дослідного завдання
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальності
051 «Економіка», 073 «Менеджмент»

ХАРКІВ
2024

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра глобальної економіки

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Методичні вказівки
до підготовки індивідуального навчально-дослідного завдання

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми здобуття освіти
зі спеціальності 051 «Економіка», 073 «Менеджмент»

Затверджено
рішенням науково-методичної
комісії факультету економічних
відносин та фінансів
Протокол № 1
від 25.09.2024 р.

Харків
2024

УДК 330

Схвалено
на засіданні кафедри глобальної економіки
Протокол №1 від 28.08.2024 р.

Рецензенти:

І.О. Давидова, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та маркетингу Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;

Я.А. Максименко, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри загальної економічної теорії Національного університету «Харківський політехнічний інститут»

Економічна теорія: методичні вказівки до підготовки індивідуального навчально-дослідного завдання для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальності 051 «Економіка», 073 «Менеджмент» /Державний біотехнологічний університет; авт.- уклад.: В.М. Онегіна, Ю.М. Кравченко. - Харків : [б.в.], 2024. - 14 с.

Методичні вказівки розроблено відповідно до програми вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія». Видання розкриває мету підготовки ІНДЗ, її основні етапи, роз'яснення щодо порядку виконання та оформлення, теми.

УДК 330

Відповідальний за випуск: В.М. Онегіна, д-р. екон. наук, професор.

© Онегіна В.М., Кравченко Ю.М.
© ДБТУ, 2024

Вступ

Підготовка індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) з економічної теорії передбачає самостійну роботу студента в процесі поглибленого вивчення однієї з тем дисципліни, набуття таких компетентностей, як здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища, розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

Мета ІНДЗ

Метою підготовки індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) є розширення, систематизація та закріплення знань з дисципліни, набуття студентами навичок самостійного навчання та оволодіння методами економічних досліджень.

ІНДЗ з економічної теорії є письмовим викладенням основних положень за темою дослідження.

Зміст ІНДЗ

ІНДЗ складається з **двох частин**:

- **перша** – розкриття основних теоретичних понять за темою дослідження;
- **друга** – висвітлення сучасного стану процесів та явищ в Україні, проблемних практичних аспектів за темою дослідження.

Етапи підготовки ІНДЗ

Підготовка ІНДЗ включає такі **етапи**:

- вибір теми роботи,
- підбір та ознайомлення з літературою за темою дослідження;
- складання плану роботи та узгодження його з викладачем;
- збір та аналіз матеріалу за темою дослідження;
- написання та оформлення ІНДЗ,
- перевірка роботи викладачем та отримання студентом рецензії;
- урахування зауважень викладача та переробка роботи,
- захист ІНДЗ.

Складові ІНДЗ

ІНДЗ має включати такі складові частини

- титульний аркуш (приклад наводиться у додатку А);
- зміст (приклад наводиться у додатку Б);
- вступ;
- 1-ий розділ (з підрозділами);
- 2-ий розділ (з підрозділами);
- висновки;
- список використаних джерел (10-20 джерел);
- додатки.

Вимоги до оформлення ІНДЗ

Обсяг роботи має становити 12-20 сторінок формату А4, шрифт – 14, інтервал – 1,5, поля: ліве - 30 мм, всі інші - 20 мм. Текст роботи викладається на одній сторінці аркуша. Всі складові ІНДЗ необхідно починати з нової сторінки (крім підрозділів, які викладаються через два інтервали попереднього тексту). Нумерація сторінок проставляється зверху справа та розпочинається зі сторінки вступу, яка є 3-ою сторінкою. Назви складових (зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел) друкуються великими літерами жирним шрифтом по центру, назви підрозділів – звичайними літерами, жирним шрифтом.

У вступі має бути розкрита актуальність теми дослідження (її значення для вивчення економічної теорії та сучасної практики господарювання), прізвища науковців, праці яких ви використовуєте при підготовці роботи, мета ІНДЗ (наприклад, вивчити теоретичні основи..., узагальнити теоретичні основи..., розглянути теоретичні основи... тощо).

У першому розділі мають розкриватися сутність економічного процесу або явища, форми прояву, функції, зв'язок з іншими економічними процесами або явищами, методи оцінювання.

У другому розділі наводять стан та тенденції цього процесу або явища в сучасній економіці, для підтвердження чого використовують статистичні дані, визначають пов'язані з ним проблемні аспекти та можливі шляхи їх вирішення.

У висновках узагальнюють основні положення розділів відповідно до мети ІНДЗ.

Теми ІНДЗ

1. Основні напрямки сучасної економічної теорії.
2. Розвиток економічної теорії в Україні.
3. Нобелівські лауреати з економіки.
4. Предмет економічної теорії.
5. Економічні закони та їх використання.
6. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів.
7. Фактори виробництва та зміни у факторах виробництва в процесі розвитку суспільства.
8. НТП та його вплив на суспільне виробництво.
9. Ефективність виробництва і шляхи її підвищення.
10. Власність та її місце в системі економічних відносин.
11. Реформування відносин власності в умовах переходу від командно-адміністративної до ринкової економіки.
12. Економічна система, її структура та типи.
13. Соціалістична економічна система та її особливості.
14. Ринкова трансформація економіки.
15. Економічне зростання та його фактори.
16. Особливості економічного зростання у країнах світу.
17. Циклічність економічного розвитку.
18. Періодизації соціально-економічного розвитку.
19. Постіндустріальне суспільство.
20. Проблеми економічного зростання України.
21. Теорії вартості.
22. Походження грошей та їх сучасні види.
23. Інфляція: її сутність та причини.
24. Особливості інфляції в сучасній економіці України.
25. Ринкова економіка: особливості механізму, переваги та недоліки.
26. Ринкові реформи в економіці України.
27. Інфраструктура ринку і проблеми її розвитку в економіці України.
28. Монополія та антимонопольна діяльність держави.
29. Еластичність попиту та пропозиції.
30. Обіг капіталу.
31. Тенденція до вирівнювання норми прибутку.
32. Витрати виробництва.
33. Прибуток та теорії прибутку.
34. Оцінка економічної ефективності діяльності підприємств.
35. Підприємництво та його роль.
36. Ціна, її сутність, функції та фактори, що визначають.
37. Методи ринкового ціноутворення.
38. Менеджмент та його функції.

- 39.Маркетинг та його значення у функціонуванні підприємств.
- 40.Доходи домогосподарств та методи їх регулювання державою.
- 41.Безробіття та його сучасний стан в Україні.
- 42.Сучасні форми і системи заробітної плати.
- 43.Державне регулювання ринку праці.
- 44.Нерівність у розподілі доходів: причини та наслідки.
- 45.Основні види доходів та їх походження.
- 46.Товарна біржа: її призначення та механізм функціонування.
- 47.Кредит, його функції та форми.
- 48.Банківська система України.
- 49.Операції комерційних банків.
- 50.Основні види цінних паперів.
- 51.Фондова біржа та її роль у функціонуванні економіки.
- 52.Рента та її види.
- 53.Оцінка вартості землі.
- 54.Реформування земельних відносин в економіці України.
- 55.Сучасні форми господарювання в аграрній сфері України.
- 56.Проблеми формування ринку землі в Україні.
- 57.Господарський механізм змішаної економіки ринкового типу.
- 58.Податкова система.
- 59.Державний бюджет.
- 60.Економічні теорії про державне регулювання ринкової економіки.
- 61.Суспільні товари та особливості їх відтворення.
- 62.Екстерналії та їх регулювання державою.
- 63.Тіньовий сектор економіки.
- 64.Еволюція світового господарства.
- 65.Міжнародна торгівля: сучасний стан.
- 66.Еволюція світової валютної системи.
- 67.Економічні теорії міжнародної торгівлі.
- 68.Глобалізація: сутність та протиріччя.
- 69.Проблеми інтеграції України у світове господарство.
- 70.Економічний аспект глобальних проблем.

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел складається за абеткою або за черговістю згадування в тексті.

Опис використаних джерел у списку оформлюють Відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302: 2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Характеристика	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<i>Ковальчук В.М.</i> Загальна теорія економіки (теоретична економіка) : навч. посіб. Тернопіль : ТАНГ «Астон», 1998. 368 с.
	Економічна теорія: Політекономія : підручн. / За ред. В.Д. Базилевича. 8-ме вид. Київ.: Знання, 2012. 685 с.
	<i>Маренич Т.Г.</i> Трансформаційна динаміка та механізм економічного регулювання агроформувань (питання теорії, методології, практики): монографія. Київ : ННЦ ІАЕ, 2005. 454 с.
	<i>Онегіна В.М.</i> Державне регулювання цін і доходів сільськогосподарських товаровиробників: монографія. Київ : ННЦ ІАЕ, 2007. 590 с.
Два автори	<i>Шишкін О.В., Дубина М.В.</i> Гроші та кредит : навч. посіб. Чернігів : ФОП Брагинець О.В., 2016. 692 с.
Три автори	<i>Онегіна В.М., Накісько О.В., Руденко С.В.</i> Податкова система: навч. посіб. 2-ге вид., із змінами і доп. Харків: Апостроф, 2012. 426 с.
Чотири автори і більше	Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах: підручник / В.Я. Плаксієнко та ін.; за ред. В.Я. Плаксієнка. 2-ге вид., перероб та допов. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 520 с.
Без автора	Розвиток сільських територій України. Київ : ІВЦ Держкомстату України, 2006. 751с.
Матеріали конференцій, симпозіумів	Зрівноважений розвиток регіонів в умовах глобалізації : матеріали Міжнар. науково-практ. конф. / Житом. держ. агроеколог. ун-т. Житомир : ПП «Рута», 2010. – 404 с.
	Проблеми забезпечення дохідності агропромислового виробництва в Україні в постіндустріальний період : матеріали Десятих річних зборів Всеукр. конгресу

	вчених економістів-аграрників. Київ : ННЦ ІАЕ, 2008. 354 с.
Законодавчі та нормативні документи	Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.. Харків: Право, 2016. 82 с.
	Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
Законодавчі та нормативні документи	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00
	Класифікатор професій. [Національний класифікатор України] : ДК 003:2005 [зі змін. та доповн.] : [на зміну ДК 003-95 та 6-ти його доповн.]. Київ: КНТ, 2009. 512 с.
	Трудове законодавство України / [упоряд. О. М. Роїна]. – 2-ге вид., змінен. Київ : Скіф, 2009. 425 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<i>Кравченко О.М.</i> Аналіз фінансово-господарської діяльності агропромислових підприємств з виробництва продукції тваринництва. <i>Розвиток фінансових відносин в умовах трансформаційних процесів</i> : монографія [Амбросов В.Я., Мазнєв Г.Є. та ін.]. Харків: ХНТУСГ, 2009. – С. 223-224.
	<i>Іващенко О.В.</i> Шляхи розвитку управління товарною політикою виробників зерна. <i>Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету : Економічні науки.</i> 2010. Вип. 2 (10). С. 202-207.
Тези доповідей	<i>Крутько М.А.</i> Роль фінансового менеджменту в умовах міжнародної інтеграції. <i>Проблеми і перспективи інноваційного розвитку аграрного сектора економіки в умовах інтеграційних процесів</i> : матеріали наук.-практ. конф./. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2016. С. 241-244.
Дисертації	<i>Діброва А.Д.</i> Державне регулювання сільськогосподарського виробництва : дис. д-ра екон. наук : 08.00.03. Київ, 2008. 478 с.
Автореферати дисертацій	<i>Бабан Т.О.</i> Формування експортного потенціалу підприємств виробників ячменю : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.04. Мелітополь. 2017. 20 с.
Електронні ресурси	<i>Архипенко Ф.М.</i> Ресурсозберігаюча система кормовиробництва на основі прифермерської сівозміни

	та багаторічного культурного пасовища. URL: http://minagro.gov.ua/page/?1952
	2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2768-14

Приклад оформлення списку використаних джерел:

1. Батюк Л. А. Онегіна В.М. Формування грошової пропозиції у світовій економіці та сучасна модифікація її механізму. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 3. С. 49–57.
2. Башнянин Г. І. Лазур П. Ю., Медведєв В. С. Політична економія: у 2-х ч. Київ: Ніка-Центр, Ельга, 2000. 526 с.
3. Бережний В.М., Кушнір В.С., Сухомлін Л.Є. Історія економічних вчень. Макроекономіка : навч. посібн. Харків : Еспада, 2007. 320 с.
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2768-14>
5. Онегіна В., Вітковський Ю. Інвестиції та земельна реформа в сільському господарстві в Україні. Agricultural and Resource Economics. 2020. Vol. 6. No. 4. Pp. 190–210. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.10> URL: <https://are-journal.com/index.php/are/article/view/372/267>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL.: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL.: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Бібліотека ДБТУ URL.: <https://library.btu.kharkov.ua/>
4. Електронна бібліотека. URL.: <http://lib.meta.ua/>
5. Офіційний сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН <http://www.fao.org>
6. Офіційний сайт Світового банку <https://worldbank.org>
7. Офіційний сайт Світової організації торгівлі www.wto.org
8. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку www.oecd.org
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України www.ukrstat.gov.ua
10. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України www.me.gov.ua
11. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua/>

12. Офіційне інтернет-представництво Національного банку України. URL.: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
13. Офіційний агропортал Пропозиція <http://www.propozitsiya.com/>
14. Офіційний сайт Української аграрної конфедерації <http://agroconf.org/>

Додаток А
Титульний аркуш ІНДЗ (приклад)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра глобальної економіки

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

з дисципліни:

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

на тему «Власність у системі економічних відносин»

Студента групи 13 ЕП

Іваненка Дмитра Петровича

Керівник :

д.е.н., проф. Онегіна В.М.

Харків 2024

Додаток Б

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІНФЛЯЦІЯ, ЇЇ ПРИЧИНИ ТА ФОРМИ ПРОЯВУ.....	4
1.1. Сутність інфляції.....	4
1.2. Типи та форми інфляції.....	7
1.3. Прояви інфляції в історії світової економіки.....	10
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ІНФЛЯЦІЇ У СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	12
2.1. Чинники інфляції.....	12
2.2. Антиінфляційні заходи держави.....	15
ВИСНОВКИ.....	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20

Навчальне видання

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Методичні вказівки
до підготовки індивідуального навчально-дослідного завдання

Укладачі:
ОНЕГІНА Вікторія Михайлівна,
КРАВЧЕНКО Юлія Миколаївна

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. др. арк. – ____.

Наклад –__ прим.

Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44